

Bryssel, 28. huhtikuuta 2026
(OR. en)

8311/26

CULT 47

ILMOITUS

Lähettiläjä: Puheenjohtajavaltio
Vastaanottaja: Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia: EU:n kulttuurialan työsuunnitelma 2027–2030
– *Keskustelu*

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena puheenjohtajavaltion valmisteluasiakirja asiakohdassa mainitusta aiheesta neuvostossa (koulutus, nuoriso, kulttuuri ja urheilu) 12. toukokuuta 2026 käytävää keskustelua varten.

Valmisteluasiakirja**EU:n kulttuurialan työsuunnitelma 2027–2030: keskustelu****Tausta ja asiayhteys**

EU:n kulttuurialan työsuunnitelmissa, jäljempänä ’työsuunnitelmat’, on vuodesta 2011 lähtien laadittu kulttuurialan monivuotisia prioriteetteja jäsenvaltioiden, neuvoston ja komission yhteistyön ohjaamiseksi. Vaikka jäsenvaltiot ovat edelleen vastuussa omasta kulttuuripolitiikastaan, näillä työsuunnitelmillä on ollut merkittävä rooli luotaessa toimia, joilla tuetaan, koordinoidaan tai täydennetään kansallista kulttuuripolitiikkaa, ja käsiteltäessä kulttuurialaan ja luoviin toimialoihin liittyviä kysymyksiä kaikkialla Euroopan unionissa Euroopan unionin toiminnasta tehdyllä sopimuksella määritellyn neuvoston roolin mukaisesti.

Työsuunnitelmat juontavat juurensa vuonna 2007 hyväksytystä ensimmäisestä kulttuuria koskevasta Euroopan unionin asialistasta. Se oli merkittävä virstanpylväs, sillä siinä luotiin yhteinen visio jäsenvaltioiden välisestä kulttuuriyhteistyöstä, asetettiin yhteiset tavoitteet ja tunnustettiin kulttuuri sosiaalisen yhteenkuuluvuuden, talouskasvun ja Euroopan yhdentymisen keskeiseksi edistäjäksi. Myöhemmät työsuunnitelmat ovat jatkaneet tältä pohjalta muuntaen asialistan prioriteetit käytännön toimiksi ja kehittyviksi strategioiksi, joilla vastataan uusiin olosuhteisiin ja tarpeisiin.

Aiemmat työsuunnitelmat ja keskeiset prioriteettialat

Tähän mennessä on pantu täytäntöön neljä EU:n kulttuurialan työsuunnitelmaa: 2011–2014, 2015–2018, 2019–2022 sekä 2023–2026. Kukin niistä on jatkanut edeltävän suunnitelman pohjalta vahvistaen toissijaisuusperiaatetta ja vastaten samalla uusiin ja jatkuviin geopoliittisiin, taloudellisiin ja sosiaalisiin haasteisiin. Toimet ja työmenetelmät ovat kehittyneet useilla keskeisillä prioriteettialoilla, joita ovat muun muassa seuraavat:

- Kulttuurien monimuotoisuus ja kulttuurienvälinen vuoropuhelu
- Tuki kulttuurialalle ja luoville aloille talouskasvun, innovoinnin ja kilpailukyvyyn edistämiseksi kyseisillä aloilla
- Taiteilijoiden ja muiden ammattilaisten taidot ja liikkuvuus
- Kulttuuriperintö ja kulttuurin kestävyys
- Kulttuuri ulkosuhteissa / kansainvälisissä suhteissa
- Kulttuurialan tilastot
- Helposti saatavilla oleva ja osallistava kulttuuri
- Sosiaalinen yhteenkuuluvuus ja hyvinvointi
- Sukupuolten tasa-arvo.

Nykyinen EU:n kulttuurialan työsuunnitelma (2023–2026)

Nykyinen työsuunnitelma (2023–2026)¹ rakentuu seuraavien neljän keskeisen prioriteetin ympärille: i) taiteilijat ja kulttuurialan ammattilaiset, ii) kulttuuri ja ihmiset, iii) kulttuurin merkitys maailmalle ja iv) kulttuuri ja luovat kumppanuudet. Työsuunnitelmassa määriteltiin 21 toimea. Tuloksena on asiantuntijaryhmien koordinoituja raportteja muun muassa kulttuurista ja terveydestä, kulttuurialan ja luovien alojen vihreästä siirtymästä, kansainvälisistä kulttuurisuhteista ja yleisten kirjastojen rooleista.

---

¹ EUVL C 466, 7.12.2022, s. 1–18.

Lisäksi työsuunnitelma on auttanut määrittelemään ensisijaisia aiheita EU:n neuvoston tulevia puheenjohtajavaltioita varten. Nämä aiheet ovat ohjanneet neuvoston päätelmien laadintaa ja puheenjohtajavaltion konferenssien sekä ministerien epävirallisten keskustelujen toteuttamista. Koska nykyisessä työsuunnitelmassa on otettu huomioon, että ulkoiset poliittiset, taloudelliset ja sosiaaliset olosuhteet – niin kansalliset kuin kansainvälisetkin – voivat edellyttää puheenjohtajavaltion ohjelmilta joustavuutta ja mukautuvuutta, sen toimet ovat tulevaisuuteen suuntautuvia.

Alustava arviointi ja haasteet

Vaikka EU:n kulttuurialan työsuunnitelman 2023–2026 täytäntöönpanoa koskevan loppuraportin on määrä valmistua kesäkuussa 2026, alustavat arviointitulokset² viittaavat siihen, että työsuunnitelma palvelee edelleen keskeistä tarkoitustaan eli strategisen ohjauksen antamista jäsenvaltioiden väliselle kulttuuriyhteistyölle EU:n tasolla. Keskeisiä havaittuja vahvuuksia ovat jäsenvaltioille vertaisoppimisen ja yhteistyön avulla annettava tuki, vahva mukautuminen kansallisiin prioriteetteihin ja monialaisten vaikutusten edistäminen erityisesti terveydenhuollossa, koulutuksessa ja kestävydessä. Jäljellä on kuitenkin joitakin haasteita, kuten epätasainen vaikutus eri jäsenvaltioissa, selkeyden, näkyvyyden ja seurannan puute sekä rahoitusvaje ja tekoälyn kaltaiset uudet kysymykset.

Vuosien 2027–2030 työsuunnitelmaa koskevia näkökohtia

Jokainen työsuunnitelman uusiminen tarjoaa tilaisuuden pohtia nykyistä toimintaympäristöä ja todellisuutta paitsi kulttuuri- ja luovalla alalla myös sen ulkopuolella, ottaen huomioon kulttuurin monialainen luonne ja sen merkitys Euroopan yhdentymisen, sosiaalisen yhteenkuuluvuuden, talouskasvun ja demokratioiden selviytymiskyvyn tukipilarina. Olisi myös huomioitava toimintapoliittinen konteksti, jossa seuraava työsuunnitelma laaditaan. Tulevan syklin valmistelut tapahtuvat aikana, jona kulttuuriympäristön kehitykseen vaikuttavat useat eri muutostekijät: geopoliittiset muutokset ja kulttuurin kasvava merkitys ulkosuhteissa ja demokratioiden selviytymiskyvyn osalta; digitalisaatio, mukaan lukien tekoälyn kehitys; ilmastonmuutoksen ja kestävyyskysymysten asettamat vaatimukset; kulttuuriin osallistuminen ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus; sekä taloudellisiin puitteisiin ja työoloihin liittyvät laajemmat kysymykset.

---

² Komission esitys kulttuuriasioiden komitealle maaliskuussa 2026.

On tärkeää huomata, että seuraavaa työsuunnitelmaa kehitetään rinnakkain uuden kulttuurikompassin kanssa. Se korvaa Euroopan uuden kulttuuriohjelman (EU:n kulttuuripolitiikan kehys vuodesta 2018). Kulttuurikompassi tarjoaa strategiset puitteet, ja siinä hahmotellaan poliittiset tavoitteet ja visio kulttuuripolitiikan tulevasta suunnasta. Yhtenä seuraavan työsuunnitelman suurimmista haasteista on muuntaa tämä tavoite konkreettisiksi prioriteeteiksi, tehokkaiksi työmenetelmiksi ja mitattavissa olevaksi jäsenvaltioiden yhteistyöksi. On olennaisen tärkeää pohtia, miten voidaan parhaiten laatia vankka, tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottava ja tarkoituksenmukainen työsuunnitelma, jossa säilytetään neuvoston pitkäaikaiset prioriteetit ja tarjotaan samalla mekanismeja esiin nousevien kysymysten käsittelemiseksi.

Keskeisiä kysymyksiä

Edellä esitetyn perusteella puheenjohtajavaltio pyytää ministereitä pohtimaan seuraavia kysymyksiä keskustelua varten:

1. Mitkä kulttuuripoliittiset aiheet neuvoston olisi asetettava etusijalle työsuunnitelmakaudella 2027–2030 ja millä neuvoston toimilla niitä voitaisiin parhaiten käsitellä?
2. Millä tavoin näillä prioriteeteilla voidaan vastata nykyisiin haasteisiin ja mukautua kulttuurikompassiin ja muihin asiaankuuluviin toimintapoliittisiin kehyksiin varmistaen samalla muuttuviin olosuhteisiin mukautumisen edellyttämä riittävä jousto?